

ÖTÖSTÖ: KINEZT SÚSÍT

ÖTÖSTÉS IDEGE: 1992.

TART.: SONOGYSZENTPÁLI ÉPÍTKEZÉS

STABA DEBENDEZÉS

KENDEBTUNKA ABADOK

6 lap

FÖLORAZSI MUTATÓ, SONOGYSZENTPÁLI

SARKMUTATÓ: $\frac{X}{I}$,
 $\frac{XI}{I}$,
 $\frac{XV}{A}$,

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZS

ÁTVENETVE AZ EGYSÉGES LTK. 2292-es TÉTELE ALÓL

2292

1973. szept. 26.

III/25/20.

Somogyszentpáli építkezési adatok

A Varjaskéri részen kb. a 109. számtól kezdődően a legtöbb épület az utca végéig és sok Van a szembenlévő oldalon is tömésfalú és ollóágas tetőszerkezetű.

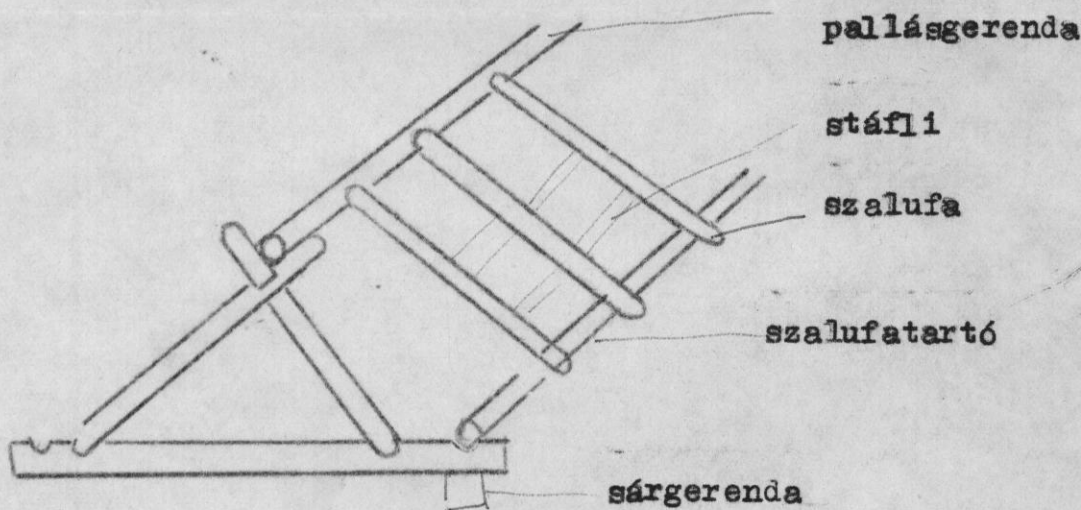
Ady u. 117. sz. telken csak a lakóház Vertfalú és ollóágas szerkezetű.

Ady Endre u. 109. Huszár Sándorék háza. Már eleve szoba szabakéményes konyha - kamra - füstös konyhának épült Vertfalú, gang

ollóágas tetőszerkezetű, fehérre meszelt falú, elől "üstökös" tetejű, de fehérre meszelt oromzatu, hátul is "üstökös" a tető /félíg kontyolt/, de hasított /faragott/ deszka oromzatu. "1876"-ban épült.

A falon "sárgerenda" Van, elől "kötőgerenda", a sárgerendákon a "pallástartó gerendák" vannak, ezek vége itt is és a legtöbb lakóházon és gazdasági épületen teknősen mélyített

és faragatlan "szalufatartó" gerenda fekszik keresztben bennük. Az "ollóágas és "padlás gerenda" /szelemen/ faragatlan. A 24 m-es épületen összesen 3 olló Van.

A nyílászárók már mind modernizáltak, nagyobbítottak, kivéve a kamra-ablakot, amely kicsiny, üvegnélküli és deszkával sötétített.

A szobában az ágyak elhelyezése hagyományos, különben félíg paraszti, félíg kispolgári. A konyha átalakított már, a kamrában hatalmas, puha-fából készült hombár és a belső elrendezés hagyományos. A füstökonyha

ajtóval szembeni oldalán nagyméretű szögletes kemence van, a másik sarokban katlan.

Varjaskér, Ady u.107.sz. telek egész beosztása érdekes, az összes épület megőrizte eredeti kb.századfordulós vagy valamivel későbbi állapotát. A tulajdonos Özv.Beke Istvánné, Huszár Katalin. Szoba- melegkonyha /régebben szabadkéményes/- kamra /most tyukól/- kamra, hátrább téglából kisméretű tyukól, még hátrább tyukoknak veremől, zsilipelt palólókból hidas, hátul ló és marhaistálló pajtával /egy fiókos/ a kamrával szemben pince, a lakóház sarkával szemben kut /csigalábfa nélkül/ Termésházak nádfedéssel, ollóágasos, szelemenes, tetőváza azonos az Ady u. 109-es háznál leírt tetőzettel. Kizárólag a pajtánál van más jellegű, amelynek tetőzetét megújították, itt ugyanis hiányzik a sárgerenda.

Varjaskér, Ady u.115. Hosszu Dénes telkén nagyméretű hajlitott épület van a lakótelek végén. Hosszabbi részen istálló és pajta fia, a hajlitott rész beosztása fiók - kijárat - fiók. Jobbmódu gazda széles telkén fordult ilyen olykor elő.

A házak fedésére inkább nádat alkalmaztak, kevesebb volt a zsuppos.

A tótszentpáli részen a Kossuth u.95-ben 3 család lakóháza van egymás mellett, oly módon, hogy a két első egymás mellé épült. Emberemlékezet óta mindig több családe volt, jelenleg az elsőben nem laknak, a második Kanyák Józsefné, a harmadik Nagy Imre tulajdona.

A házak beosztása: szoba-konyha-kamra-füstökonyha-válaszfal a pitar elejéig - konyha-szoba; Lejebb kamra-konyha-szoba. A két ház után deszka disznóól, hátrább pajta /lejárat-fiók/ - istálló-istálló-pajta. Másik oldalt téglá tyukistálló /cserép fedeles/ fészker - kamra, pince, tyukól kerítve, favágító, disznóól háttal, deszkából WC. Nádkupac, WC. szalmakazlak. Szegényebb néhány holdas családok lakták. Az épületek aránya szerint két családe lehetett legelőször, majd az egyik külön vált.

Knézy Judit

1973.szeptember 26

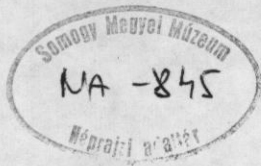
Somogy-szentpál

2292

Somogy-szentpál

III/25/16

A.: Babodi Sándorné Pasztusits
Margit
Somogy-szentpál Kossuth u.112
Gy. Knézy Judit, 1972. október

Régi szentpáli butorok

A régi szentpáli butorok feketére voltak festve szegényebbeknél, a módosabbaknál barnára, ezeknek sublótjuk is volt. A készítés évszáma és név bele volt írva pl. barna alapra sárga írás, feketén piros írás.

Ha meghalt valaki a szegények kóporsója fekete volt, a gazdagabbaké barna koporsó volt.

Tálas-fogas: "polica" feketére volt festve, rajta fölül piros, fehér, sárga sümegei tálak, a fogakon korsók, kánticák.

nétkák

kisbubolyó

A bölcson nem volt felirat, barna volt a jobb módúaké, és szakaszini a szegényebbeké.

Sarokpad "klup", asztal "asztol", szék mindegyik feketére volt festve nálunk és a tornyos-ágy is.

A.: Babodi Sándorné Pasztusits Margit
Somogysszentpál, Kossuth u.112.

Gy.: Knézy Judit, 1972 október

Abroszok a szobaasztalra
Somogysszentpálon.

Bordóhímes egyszerűbb, de nem egészen sima vagy csikos abroszt tettek fel
hétköznap.

A kendőtartóra ugyanilyen disztörölközőt.

Abrosz neve: "sztónyak".

A.: Babodi Sándorné Pasztusits Margit
 Somogysszentpál, Kossuth u.112.
 Gy.: Knézy Judit, 1972 október

Kendermunka Somogysszentpálon

Zuppulót használtunk a kender törésre. A munka menete: Zuppulás, tilolás, gyaratás, fonás, majd a fonalat pállóták, megmosták, megszáritották, gombolitották, vetőfára, szövőfára vetették fel.

Lent is termeltek, ez nyáron érett be. Kendert ősszel nyűtték. Lenverővel a len magját verték ki a gubójából.

A fonalminőségek a következők:

1. Durvább a szösz, durvább a "debelázs", szebb szöszből a "konopázs"
2. szála a finomabb: szála szálával, szála pamukkal.

A finomabb kóc fonala vékonyabb, ez jött a szövőszékre és szálát vetettek bele, az vastagabb.

Durvább a "debelázs" /zsáknak./

Somogyeszentpáli himzések, szőttések

Ady u. 109 /Varjaskér/

Huszár Sándorné /buzsáki/ lakásában sok szöttes van és szívesen adna el belőle. Igen szép régi ágyterítője van - szöttes és rátétes "uzgavjás". A fejerész a legdiszesebb, illetve az ágyra a fejrészhez tették a legdiszesebb végét a szöttesnek.

Van még nála fehér himzéses lepedő, amit feltétlenül meg kellene venni a Marcali Múzeum számára. Ennek is a feje része a legdiszesebb lukhímzéses /slingöléses/ caknis, kb. 10 cm. széles.

Duduka Ilona, Tótszentpál, Kossuth u.

Az összeöltést prepljata-nak nevezték a rátét "piros bécsi"-ből, a csigás dísz neve "hat-hat"-os.

A szöttes díszek közül, csillagdísz, "kövesdi rózsá", levélszerűt "hársleveles"-nek neveztük.

A kereszt szemes ingeket pirossal, kézzel, rózsaszínnel is hímezték, pl. férfiling elejére is.